

Coses referents a San Vicent i Sant Miquel

Angelita Escó i Nos

***Sant Vicent lo morenet,
fill de la Mare de Déu,
s'ha ofegat amb una espina
menjant peix a Sant Mateu.***

Així diuen uns versos que tradicionalment quan som menuts, encara no sabem parlar bé, ens reciten les iaies i memoritzem.

Però no és de la lírica dedicada al sant valencià del què voldria tractar. Estem a la fi del mes d'abril, mes que se celebra la festa del sant a la nostra comunitat i em fa gana d'escriure alguna cosa, amb la intenció de ser publicada al periòdic local Tossal Gros, sobre l'ermita que tenim a les Coves de Sant Vicent Ferrer, polític, teòleg i predicador valencià (València 1350-Vannes 1419).

Però penso: Què escriure que no sapiguem tots els covarxins?

Segons ens va explicar Joan Mateu, quan feiem la visita guiada pel poble a les III Jornades Culturals de la Plana de l'Arc, a finals del segle XV, després de la canonització del sant, era costum edificar una ermita pels llocs que havia passat predicant.

La nostra està edificada a la vora del camí, que venia de Castelló pel raval de València, entrava al poble per la porta de murada, situada on s'uneix la plaça d'Espanya amb el carrer de Sant Roc, continuava per la plaça del Mercat, carrer sant Joaquim a l'acabament del qual estava situada la tercera porta de la murada, junt a la casa de Dávalos o de D. Miquel, continuant recte pel carrer sant Miquel (de la qual cosa es pot deduir que aquest tindria les característiques d'un primer raval, que la modificació posterior del traçat de la via per on va actualment, dona lloc a la nostra estimada Ravaleta).

L'ermita, majestuosa, es fa visible des de molts indrets del poble, també la veiem quan circulem per la carretera de Sant Mateu i no diguem la quantitat de persones que passen diàriament pel seu camí quan fan el recorregut a peu per mantenir una bona salut, cremar calorífes, rebaixar la pressió sanguínia i el colesterol alt. Els metges recomanen caminar a pas viu, com si es perdés l'autobús, però en arribar a l'ermita no podem passar sense donar una ulladeta al seu interior, pel mig de l'única obertura que es pot accedir quan està la porta tancada, una menudeta finestra junt a l'entrada. En la penombra es distingeix el sant, tot sol, a l'altar major dins la fornícula. Se'ns

escapa al plànol de visió, l'altre altar lateral, dedicat a Sant Miquel Arcàngel, emplaçat a la dreta, on està l'estampa emmarcada del sant àngel, al que no se li dedica actualment cap festa o celebració especial. Què significa un altar a sant Miquel dins una ermita dedicada a sant Vicent?

Degut a la falta d'informació de perquè apareix sant Miquel ací, he buscat a la biblioteca i he aconseguit el llibre de mossén Vicent Pacual Moliner, titolat "Tesoros escondidos. Las ermitas de Castellón", que referent a la nostra ermita diu el següent:

"A sólo medio kilómetro escaso de Cuevas d'Abén Romá, como opinan algunos, se levanta, airosa, en la llanura denominada "Pla de Sant Vicent", la ermita dedicada al santo valenciano.

Cuevas de Vinromà quiso perpetuar, como lo hicieron otros muchos pueblos de nuestra Provincia la memoria del paso de San Vicente con una ermita campera.

A juzgar por la nervatura gótica del ábside, que algunos sitúan a fines del siglo XV, esta ermita se levantó a raíz de la canonización del Santo, que fue el día 29 de junio de 1455, por el Papa Calixto III, también valenciano.

Aquella primitiva edificación debió sufrir reformas posteriores i noble ampliación, según nos lo demuestra la fecha 1614, que campea en el arco de la puerta de entrada, de sólida sillaría.

Mide la iglesia 21 metros de largo por 9 de ancho, siendo su altura de 7 metros.

Remata la fachada una espadaña en la que se revuelve broncea campanita el día de la fiesta que es el segundo lunes después de la Pascua. El pavimento del templo es un artístico empedrado, que forma caprichosos dibujos con pequeñas piedras de canto rodado. Todo se conserva en buenas condiciones.

Tiene la iglesia coro alto, púlpito y una pequeña sacristía,

junto al presbiterio. Toda la fábrica está salvaguardada en su exterior por recios contrafuertes y si bien no tiene explanada propia ni plaza, ni fuente, está situada a la vera de ancho camino de carro, no lejos del Camposanto.

La hallarás cerrada y desmantelada, sin más culto que el tributado el día de su fiesta y sin más adorno que la sencilla imagen del santo titular, y dos cuadros de alcoba,

Lateral de l'ermita on s'observa part de la zona ajardinada i la part de pedra seca.